



Deres ref.:

15/4758-

Vår ref.:

2015/utdhøring/besø

Dato:

14. desember 2015

Høringssvar – Endringer i opplæringsloven – Praksisbrevordningen og godkjenningsordning for utenlandsk fagopplæring

Vi viser til departementets høringsbrev av 13.10.15 om endringer i opplæringsloven knyttet til praksisbrevordningen og godkjenningsordning for utenlandsk fagopplæring.

Når det gjelder praksisbrevordningen ønsker YS å gjøre oppmerksom på at det er ulike oppfatninger om denne ordningen internt i YS. Ett av våre forbund, Delta, har skrevet og sendt inn eget høringsvar der deres synspunkter framkommer. Høringssvaret nedenfor representerer YS sine synspunkter for øvrig.

Praksisbrevordningen

YS har fulgt utviklingen og utprøvingen av praksisbrevordningen nøye gjennom flere år. Selv om utprøvingen av ordningen har foregått i begrenset omfang, mener vi at evalueringen viser såpass entydige gode resultater at ordningen bør videreføres på permanent basis. Hovedmålsettingen med videregående opplæring må fortsatt være at flest mulig gjennomfører med enten studiekompetanse eller fag-/svennebrev. Dette mener vi må være målsettingen også for de som starter videregående opplæring innen praksiskandidatordningen. Slik vi leser evalueringen av ordningen, er andelen som fullfører videregående opplæring med fagbrev etter å ha startet opplæringen innen praksiskandidatordningen, høyere enn gjennomføringen innen fagopplæringen ellers. Vi tror at et godt individuelt tilpasset opplæringstilbud som praksisbrevordningen representerer, er årsaken til dette.

YS støtter departementets synspunkter på at det skal være lokale læreplaner for praksisbrevet, men at det også skal være nasjonale rammer for programfagene og nasjonale krav i fellesfagene. Dette mener vi, i likhet med departementet, er viktig for overgangen til videre påbygging til fagbrev. En slik påbygging må kunne gjennomføres på bakgrunn av allerede oppnådd kompetanse, uavhengig av om det går en del tid mellom avlagt praksisbrev og videre opplæring, og uavhengig av om kandidaten i mellomtiden har flyttet til annet fylke enn der de to første årene av videregående opplæring ble gjennomført.

Besøksadresse:

Lakkegata 23

Postadresse:

Postboks 9232

Grønland

0134 Oslo

Org. nr.:

971 454 431

Telefon:

21 01 36 00



For YS har det i tidligere diskusjoner og innspill til praksisbrevordningen vært viktig å presisere at ordningen ikke er en fullverdig videregående opplæring og at vi derfor forutsetter at de som gjennomfører denne opplæringen ikke har brukt opp sin rett til videregående opplæring. Vi er derfor glad for at dette ivaretas i høringsforslaget.

Når det gjelder de formelle sidene i forhold til dokumentasjon og regelendringer, støtter YS departementets forslag om at det skal utstedes en egen dokumentasjon, praksisbrev. Det vil være uheldig å benytte kompetansebevis for denne ordningen, da kompetansebevis skal dekke en annen type dokumentasjon for kompetanse. Det er også naturlig at begrepene «praksisbrev», «praksisbrevkandidat» og «praksisbrevprøve» innføres som begreper i opplæringsloven og forskrift.

YS deler også departementets synspunkter på at praksisbrev skal være et supplement til det ordinære yrkesfaglige opplæringsløpet, og at det derfor ikke skal være søkbart. Videre er vi enige i at det skal være en mulighet for å gjøre dette valget i alle fylkeskommuner. Vi synes det er viktig å understreke at fylkeskommunene må gi god informasjon og veiledning om ordningen til de elevene som kan være aktuelle for å benytte seg av den.

YS tror ett av suksesskriteriene for ordningene i utprøvningsfasen var at opplæringen ble godt individuelt tilrettelagt. For at ordningen skal fortsette å være et godt opplæringstilbud for den gruppe elever ordningen er aktuell for, vil det være viktig å fortsette å vektlegge god individuell tilrettelegging og oppfølging. Dette vil etter vårt syn bety at det må brukes mer ressurser på denne ordningen og de som omfattes av den, enn det som er vanlig i et ordinært opplæringsløp. I tillegg mener vi at det vil kreve ekstra ressurser på å etablere ordningen i alle fylkeskommunene, samt til å utvikle læreplaner. YS mener derfor at det er nødvendig å avsette økonomiske midler til dette, og tror det vil være en god investering hvis resultatet av ordningen fortsetter å være at flere fullfører videregående opplæring eller får tilstrekkelig kompetanse gjennom ordningen til at kompetanse og arbeidskraft blir etterspurt i arbeidsmarkedet.

Godkjenningsordning for utenlandsk fagopplæring

YS mener det er viktig for både individ og samfunn at kompetanse og arbeidskraft blir brukt på en god måte. En forutsetning for å få til dette er kompetansekartlegging av mennesker som kommer til Norge, uavhengig av om dette er for å søke midlertidig beskyttelse, for å arbeide eller for permanent bosetting.

Det er en mangel i vårt system at vi ikke har ordninger for vurdering og godkjenning av utenlandsk fagopplæring. YS støtter derfor forslaget om å innføre en nasjonal godkjenningsordning for utenlandsk fagopplæring.

Det er noe uklart for oss gjennom det som framkommer i høringsforslaget om hva som skal danne grunnlag for den vurderingen som skal gjøres. Hvis det tenkes at den foreslåtte ordningen kun skal gjøres ut fra foreliggende

dokumentasjon den enkelte bringer med seg, vil denne ordningen være et positivt bidrag i forhold til den gruppe utenlandsk arbeidskraft som kommer til Norge ut fra en planlagt og organisert forflytning fra sitt hjemland. Ordningen vil imidlertid ikke være til særlig nytte overfor de som kommer til Norge som følge av en mer akutt situasjon. Erfaringsmessig er det få mennesker som flykter fra områder med krig eller andre katastrofer som har med seg dokumentasjon på gjennomført utdanning fra hjemlandet. Denne dokumentasjonen vil det også være svært vanskelig å få hentet ut fra utdanningsinstitusjoner el.l. i land som er i en eller annen form for unntakstilstand. YS vil derfor påpeke at det i tillegg til å etablere en ordning for godkjenning av utenlandsk fagopplæring med utgangspunkt i dokumentert formell opplæring, også er behov for å etablere et system for kartlegging og vurdering av kompetanse med utgangspunkt i hva den enkelte faktisk kan.

Ved etablering av en ordning for godkjenning av utenlandsk fagopplæring, mener vi det er viktig at denne ordningen etableres på nasjonalt nivå for å sikre en likeverdig og ensartet behandling. Vi finner det naturlig at NOKUT med sin erfaring og kompetanse på godkjenning av utenlandsk høyere utdanning, blir tillagt denne oppgaven. Videre synes vi det er en god ide at de faglige rådene blir involvert i arbeidet og at det trekkes vekslers på rådernes kompetanse og innsikt i de faglige kravene for de ulike fagutdanningene. Vi ser imidlertid også en stor utfordring med dette. For det første er de faglige rådene satt sammen av fagpersoner som er anbefalt fra de ulike organisasjonene på bakgrunn av sin kompetanse. Dette kan være personer som har sitt daglige virke i de ulike organisasjonene, men det kan også være tillitsvalgte som kun delvis eller ikke i det hele tatt er frikjøpt fra sitt daglige virke innen det fagområdet de representerer. De faglige rådene har i inneværende virkeperiode fått tillagt flere store og tidkrevende arbeidsoppgaver. Dette har for flere representanter i de faglige rådene vært en utfordring i forhold til å kunne bruke nødvendig tid til arbeidet som skal gjøres. En ytterligere økning i ansvar og arbeidsoppgaver vil kunne være en stor utfordring for mange representanter i de faglige rådene.

For det andre dekker mange av de faglige rådene et bredt spekter av fag, og rådene har ikke nødvendigvis personer med tilstrekkelig kompetanse innen alle fagene til å kunne bidra til en kvalitativt god nok vurdering. Det må derfor vurderes også andre steder enn de faglige rådene å hente nødvendig fagkompetanse fra.

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS


Bente Sjøgaard
Seniorrådgiver –
Fagansvarlig utdanning og kompetanse